

narka in morda na vzhodu tip rus. *Slavenka* s tipom *Davidovica*, polj. *Davidówka*, r. *Serafinovka* itp. To se ujema s položajem, ki ga je že l. 1905 nakazal Belić v delu K zgodovini razvoja slovanskih manjšalnih in večalnih pripon in nato bolj podrobno analiziral Bošković v razpravi Razvitak sufiksa u južnoslovenskoj jezičkoj zajednici (JF 1936), namreč da južnoslovanskim pomanjšalnicam na *-ica* odgovarja zahodnoslovansko obrazilo *-ka*. Če pa se spomnimo, da nastopajo pri substantivizaciji najbolj pogosto manjšalna obrazila, nam postane jasna zemljepisna porazdelitev obravnavanega tipa imen.

In nazadnje naj z namenom, da to poudarim, pripomnim, da je mogoče na majhnem primeru, ki smo ga tu nakazali, to je na primeru razvoja samo enega in nikakor ne najbolj produktivnega tipa zemljepisnih imen na *-ica*, opaziti, kako živo je s stališča besedotvorja in pomenoslovja lastnoimensko gradivo in kako je podvrženo istim razvojnim zakonom kakor občna imena. Razen tega to dobro prikazuje enak razvoj nekega pojava v različnih slovanskih jezikih ne glede na to, da so sinhrono med seboj povsem neodvisni. Kot je videti, je razlog tega enakega razvoja v zgodovini.

Prev. Breda Pogorelec

Franc Jakopin

K TIPOLOGIJI SLOVENSKEGA IN RUSKEGA GLAGOLA*

Od izida Pleteršnikovega slovensko-nemškega slovarja (1894-95) do danes je bil slovenski glagol deležen pozornosti v glavnem z vidika akcenta. Tako se je po Breznikovi primerjalni študiji o glagolskem naglasu (AslPh, 1911) to vprašanje za knjižni jezik normativno urejalo v slovenskih slovnica, v pravopisih (iz let 1935, 1950, 1962) in v Ruplovem *Pravorečju* (1946). Več člankov o glagolskem akcentu je izšlo v enajstih letnikih revije *Jezik in slovstvo* (od leta 1955 dalje); posebej pa je treba omeniti Riglerjev in Toporišičev prispevek k sistematizaciji slovenskega glagolskega naglasa v letošnjem letniku iste revije — prispevek, ki je v neposredni zvezi z redakcijo novega slovarja slovenskega knjižnega jezika. (Poskusni snopič tega slovarja je izšel leta 1964 pri SAZU.)

Razmeroma manj je bilo pri nas samostojno obravnavano vprašanje glagolskega vida. Po znameniti Navratilovi študiji o slovanskem glagolu, ki pa datira iz leta 1856, in poglavjih o aspektu v Miklošičevi *Sintaksi* so se k temu problemu še vračali Škrabec in drugi, vendar predvsem v zvezi z rabo prezenta in futura. Posebne dinamike v proučevanju slovanskega glagolskega aspekta, ki je drugod v slavistiki prevladovala v desetletjih med vojnama, pri nas dolgo ni

* Predavanje na II. Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture; v Ljubljani julija 1966.

bilo čutiti. Šele v široko zasnovanem informativnem sestavku F. Bezlaja, *Doneski k poznavanju slovenskega glagolskega aspekta*, ki je bil objavljen leta 1948 v prvi številki Slavistične revije, zaslutimo glavni tok aspektoloških prizadevanj nekaterih vidnejših slavistov in indoevropceistov; pogiavje o glagolskem aspektu v Ramovševi *Morfologiji*, ki je izšla tik pred učiteljevo smrtjo (1952), je zelo okrnjeno; in posredno se vprašanje glagolskega vida precej živo pokaže v Bajčevi razpravi *Predlogi in predpone*, ki je leta 1959 izšla kot 4. del njegovega *Besedotvorja slovenskega jezika*. Toda v slovensko slovnico novi impulzi skorajda niso prodrli.

Enako so tuji jezikoslovci slovenski glagol razmeroma redko pritegnili v svojo obravnavo splošnih aspektnih vprašanj, ker deloma upravičeno prevladuje mnenje, da je naš aspektni mehanizem načeloma isti kot v drugih slovanskih jezikih, posebnosti slovenskega aspekta in njihov notranji razvoj pa ne bi mogli bistveno vplivati na reševanje zapletenega problema geneze slovanskega aspekta. Nekateri aspektologi se ustavljajo ob slovenskem prezentu dovršnih glagolov npr. *zahvalim, spovem se*, ki naj bi se uporabljali v funkciji pravega, aktualnega sedanjika, kar pa še niti ni prepričljivo dokazano (prim. F. Kopečný, *Slovesný vid v češtině*, 1962; D. Castagnou, *International Journal of Slavic Linguistics and Poetics*, IX, 1965). Kako razburljivo in zakrknjeno je v slavistiki ostalo vprašanje glagolskega vida, nam dokazujejo številne monografije (Ju. S. Maslov in drugi) in razprave tako slovanskih kakor neslovanskih slavistov; posebno za zadnje je bil slovanski aspekt od nekdaj zelo aktualen. Da je za nekatere slaviste glagolski vid kar življenjsko pomembno vprašanje, priča vehementni referat z naslovom *Aspekt und Zeit*, ki ga je imel E. Koschmieder na sofijskem mednarodnem slavističnem kongresu leta 1963.

V svojem predavanju se želim vsaj bežno dotakniti nekaterih vprašanj slovenskega glagolskega aspekta; za primerjavo bom ponekod navajal ruske glagole, ker je praktično poznavanje aspektnih razmer v ruščini slavistom navadno dokaj domače in ker tako dobijo jasnejšo podobo tudi posebnosti slovenskega glagolskega vida.

Razpravljanje okrog vloge in pomena glagolske prefiksacije še ni končano. Znano je, da preverbi *do-*, *iz-*, *na-*, *nad-*, *o/ob-*, *od-*, *po-*, *pod-*, *pre-*, *pred-*, *pri-*, *pro-*, *ra-*, *s/z-*, *u-*, *v-* in *vz-*, ki so kljub manjšim glasovnim razlikam v vseh slovanskih jezikih v glavnem isti, perfektivizirajo vsak prvotni imperfektivni glagol, npr. *brati* : *pre-brati*. V tem se vsi lingvisti strinjajo med seboj. Vendar poglavitni motiv za prefiksacijo prvotno ni bil glagolski vid, temveč preoblikovanje glagolske semantike: glagolska vsebina, torej dejanje, se je v prostoru natančneje določilo bodisi kar zadeva razsežnost, bodisi kar zadeva smer delovanja. Toda ker vsa osnovna glagolska dejanja niso takšna, da bi prišla do izraza krajevno determinirajoča vloga preverbov, se je včasih adverbialna vsebina prefiksov na ta način precj približala ničli; v teh primerih naj bi bil izpeljani glagol semantično identičen osnovnemu imperfektivu, edina razlika bi bila v aspektu. Tako se je razmahnila teorija pomensko praznih preverbov, *préverbes vides*, katerih funkcija naj bi bila samo perfektivizacija osnovnih imperfektivov. V dokaz, da je to pojmovanje pravilno, lingvisti večinoma navajajo glagolske pare tipa *pisati* : *napisati* ali, rusko, *delat'* : *sdelat'*. To naj bi bili idealni aspektni pari, ker od prefigiranega perfekтива (*napisati*) ni mogoče narediti sekundarnega

nedovršnika **napisovati* ali r. **sdelyvat'*, kakor je to mogoče pri drugih izpeljankah istih osnovnih glagolov s pomensko polnimi preverbi (npr. *opisati* : *opisovati*, *prepisati* : *prepisovati* ali r. *peredelat'* : *peredelyvat'*, *nadelat'* : *nadelyvat'*, itd.).

Toda pravkar omenjena trditev ima več ranljivih mest. Za posamezne slovanske jezike se ni še nikomur posrečilo sestaviti točnega seznama pomensko praznih preverbov in njihovega funkcijskega območja. Za ruščino navajajo »izpraznjene« preverbe *po-*, *s-*, *u-*, *vy-*, *raz-*, *na-*, *o/ob-*, *pro-*; za poljščino *po-*, *u-*, *z-*, *o-*; za češčino *po-*, *na-*, *u-*, *za-*, *o-*; za slovenščino pa je F. Ramovš naštel *o-*, *po-*, *na-*, *iz-*, *s/z-*. Čeprav je nekaj preverbov v vseh teh jezikih istih, vseeno niso enakovredni, ker iz istih osnovnih glagolov ne izpeljujejo tako imenovanih čistih perfektivov. Enako nezanesljivo je tudi drugo pravilo, da dovršniki tipa *napisati* ne morejo tvoriti sekundarnih nedovršnikov. Pričakovali bi, da bo ob vsakem osnovnem imperfektivu, ki izpeljuje prefigurane perfektive, po en čisti par, kot ga imamo pri glagolu *pisati*, ali za vsak samostojen pomen poseben perfektivni člen brez sekundarnega imperfektiva. Vendar je takih glagolov razmeroma malo. Večinoma imamo tudi ob teh »idealnih« parih sekundarne imperfektive. Ob ruskem glagolu *mazat'*, ki ima tri pomene, navaja Ožegov pet dovršnikov (*vymazat'*, *zamazat'*, *izmazat'*, *namazat'* in *pomazat'*), ki naj bi se v posameznih pomenih (enem ali dveh) popolnoma ujemali z osnovnim glagolom *mazat'*. Toda ruščina tvori k vsem tem dovršnikom tudi sekundarne imperfektive *vymazyvat'*, *zamazyvat'*, *izmazyvat'*, *namazyvat'* in *pomazyvat'*, enako kot še pri ostalih desetih prefiguriranih perfektivih, ki so zaradi polnega preverba spremenili osnovni pomen (npr. *podmazyvat'*, *smazyvat'*, itd.). Zelo značilen je tudi primer ruskega glagola *učit'*. Ima tri dovršnike za prvi pomen: *vyučit'*, *obučit'* in *naučit'*, ki imajo vsi sekundarne imperfektive, in sicer: *vyučivat'*, kar pomeni *učit'*, *dobivaja uspeha* (torej ne samo *učit'*!), nadalje *obučat'* v pomenu *to že, čto učit'*, medtem ko *naučit'* v Ožegovu nima sekundarnega imperfektiva, v drugih slovarjih ga pa ima, toda s pripombo *zastarelo*.

Čisti aspektni prefiksaciji nasprotuje med drugim tudi slovenska serija glagolov izpeljanih iz komparativov. Vsi tvorijo sekundarne nedovršnike, čeprav bi izpeljane dovršnike lahko imenovali primere čiste dovršnosti (predpone *iz-*, *po-*, *o-*, *s/z-* so med pomensko izpraznjenimi).

Primeri:	boljši	—	<i>boljšati</i> ,	<i>izboljšati</i>	: <i>izboljševati</i> <i>poboljšati</i>	: <i>poboljševati</i>
	slabši	—	<i>slabšati</i> ,	<i>poslabšati</i>	: <i>poslabševati</i>	
	krajši	—	<i>krajšati</i> ,	<i>skrajšati</i>	: <i>skrajševati</i> <i>okrajšati</i>	: <i>okrajševati</i>
	daljši	—	<i>daljšati</i> ,	<i>podaljšati</i>	: <i>podaljševati</i> <i>zdaljšati</i>	: <i>zdaljševati</i>
	manjši	—	<i>manjšati</i> ,	<i>pomanjšati</i>	: <i>pomanjševati</i> <i>zmanjšati</i>	: <i>zmanjševati</i>
	lepši	—	<i>lepšati</i> ,	<i>polepšati</i>	: <i>polepševati</i> <i>olepšati</i>	: <i>olepševati</i>

Če bi sprejeli načelo izpraznjenih preverbov, bi bili vsi naštetih sekundarni imperfektivni odveč ali, v skrajnem primeru, popolni sinonimi k osnovnim imperfektivom. Toda kdor čuti vrednost slovenske besede, dobro ve, da ni tako.

Za ponazoritev odnosa med osnovnim glagolom in prefigiranim dovršnikom si oglejmo tale primer:

Krojač šiva različna oblačila. Zvečer bi ga lahko vprašali: *Še zmeraj šivaš?* (*šivaš*, ker se v knjižnem jeziku ne uporablja osnovni glagol *šiti*). Odgovor se lahko glasi: *Ne, sem že končal*, ali: *Ne, sem že nehal*. Če pa krojač ve, da smo spremljali njegovo delo, se bo natančneje izrazil; rekel bo: *Sem že sešil*, ali: *prišil, prešil, našil, obšil* in podobno. Torej srečujemo ob splošnem dejanju šivanja v tem primeru glede na stvarno nejezikovno situacijo ali kontekst specializirane, bolj določene in konkretnejše glagole, ki so svojo pomensko specifičnost dobili od preverbov.

Iz tega je razvidno, da je jezik poleg navidezno čistega aspektnega razmerja (npr. *boljšati* : *izboljšati*) vseeno tvoril sekundarne imperfektive; obenem pa jih pogosto ne tvori, kadar sta osnovni glagol in prefigirani perfektiv pomensko izrazito različna. Tako naletimo na glagolska dejanja, ki so ali samo nedovršna ali pa samo dovršna, zato ne moremo verjeti stavku v Slovenski slovnici 1956, ki trdi: »Dokler glagol ni tako živ, da bi mu lahko določali pomen s predponami in *spreminjali vid* (podčrtal F. J.), toliko časa nam ni domač.« Vprašati se namreč moramo, ali lahko očitamo nedomačnost izpeljankam glagola *ženiti*, kot sta *priženiti* ali *poženiti*, ki nimata sekundarnega nedovršnika, in enako ruskim *pereženit'*, *razženit'* in *poženit'*! Tu se ruščina in slovenščina v aspektni produktivnosti popolnoma ujemata; bistveno pa se razhajata v primeru glagola *kovati* in podobnih, kajti slovenska vrsta se tu ustavi pri prefigiranih dovršnikih *nakovati*, *prekovati*, *podkovati*, *okovati*, itd., ruščina pa tvori k oblikam *nakovat'*, *perekovat'*, *podkovat'*, *okovat'* itd. še sekundarne nedovršnike *nakovyvat'*, *perekovyvat'*, *podkovyvat'* in *okovyvat'*. Slovenščina je v tem primeru v zadregi za aktualni sedanjik; na vprašanje: *Kaj zdaj delaš?* lahko odgovori samo s splošnim glagolom: *Kujem*. Podobno je npr. tudi z glagolom *mlatiti* in njegovimi izpeljankami *premlatiti*, *namlatiti*, *zmlatiti*, *pomlatiti*, itd., h katerim ruščina prav tako tvori sekundarne imperfektive, slovenščina pa ne, npr. *molot'* : *peremolot'* : *peremolačivat'*. O izredni produktivnosti sufiksa *-yva/iva/-* v ruščini nas zlahka prepriča dolga vrsta glagolov v odzadnjem slovarju.

S tem se odpira še drugi kompleks vprašanj, ki so tudi neposredno v zvezi s funkcijo glagolskih predpon in pripon. Če razumemo glagolski vid kot čisto gramatično kategorijo, moramo iz njega izločiti vse tiste semantične primesi, ki mu onemogočajo popolno gramatično osamosvojitve. Vse to vmesno območje, območje med temeljno glagolsko semantiko in gramatiko, prevzamejo takšne glagolske izpeljanke, ki pomen osnovnega glagola tako ali drugače modificirajo v samem načinu potekanja ali izvršitve dejanja, ne prizadenejo pa jedra njegovega pomena. V slovenščini za ta pojav nimamo dobrega termina, lahko bi ga imenovali notranji ustroj glagolskega dejanja; nastanku ustreznih terminov v drugih jezikih je tudi botrovala nemščina s svojim *Aktionsart*. Tako imamo franc. *espèce d'action*, r. *sposob glagol'nogo dejstviya* ali, po Isačenku, *soveršaemost' dejstviya*, č. *způsob slovesného děje*. Razmeroma jasno je območje aspekta in

Aktionsart razmejil Isačenko v svoji knjigi *Die russische Sprache der Gegenwart*, 1962. Isačenko ločuje v okviru *Aktionsart* npr. ingresivnost (r. *zagovorit'*, sle. *spregovoriti*), evolutivnost (r. *razgovoritsja*, sle. *razgovoriti se*, ki v tej pomenski obarvanosti seveda ne moreta imeti aspektnega para), delimitativnost (r. *poveselit'sja*, sle. *poveseliti se*), rezultativnost s številnimi inačicami (r. *ponravit'sja*, *prospat'*, *otobedať*, *nakričat'sja*, itd.). V posebno skupino združuje semelfaktiva (r. *mahať* : *mahnut'*, sle. *mahati* : *mahniti*); zase so tudi razne vrste iterativov.

Vse te glagolske lastnosti štejejo nekateri slovnicařji k vidu; zato večkrat beremo o začetno dovršnih, trenutnih, končno dovršnih in ponavljalnih glagolih. Z aspektom se mešajo tudi funkcije prefiksov; tako ugotavlja Sloňski v svoji knjigi *Funkcije prefiksów werbalnych* za stcksl. nič manj kot 22 različnih funkcij, sam prefiks *po-* pa jih npr. obseže kar devet. Tu velja pripomniti, da je terminologija vedno povzročala precēj zmede v aspektološki literaturi, saj so nekateri pojmovali aspekt zelo široko, drugi ozko, medtem ko so tretji z nemškim terminom *Aktionsart* označevali čisti aspekt (prim. Belić, Zur slavischen *Aktionsart*; Streitberg *Festgabe*, 1924).

Ko smo notranji ustroj glagolskega dejanja tako ločili od aspekta, lahko vidimo v vsaki perfektivnosti le celovitost in zaključenost dejanja, nasprotno pa imperfektivnost teh dveh prvin nima. Bolj kot glagolske oblike nam to zgostitev, to konkretnost in določenost perfektivnega dejanja ponazarja razmerje med glagolskimi samostalniki, npr. *zaprtje* : *zapiranje*, *odkritje* : *odkrivanje*, *doživetje* : *doživljanje*, *ponižanje* : *poniževanje*, itd. Ta poteza je dosti bolj očitna v slovenščini, ki od dovršnikov nerada tvori prave glagolnike, npr. sle. *uvod* : r. *vvedenie*, *opis* : *opisanie*, *zožitev* : *suženie*, *oživitev* : *oživlenie*, itd.

Spričo tako številnih pomenskih transformacij, ki jih doživljajo posamezni glagolski prefiksi pri različnih glagolskih osnovah in z nastankom nove pomenske kvalitete, ko se prefiks popolnoma spoji z glagolsko osnovo, ni vselej mogoče ločiti med tako imenovano pomensko modifikacijo, ki je vključena še v *Aktionsart*, in med pomensko kvalifikacijo, ki tvori nov samostojen glagol. Tako nastajajo kot skrajni produkti glagolski antonimi, ki temeljijo zgolj na različnih preverbih, npr. *sestaviti* : *razstaviti*, *priti* : *oditi*, *zakriti* (*pokriti*) : *odkriti*, *zakopati* (*pokopati*) : *odkopati*.

Zlasti je to povezovanje pomensko občutljivo in včasih težko zaznavno, kadar je iz konkretnega sveta preneseno v abstraktna območja, kjer se ob afiniteti posameznih glagolskih osnov z določenimi predponami pokaže zrcalna podoba predmetnega sveta v duhovni sferi. V tem se tudi posamezni slovanski jeziki precēj razlikujejo med seboj. Kakor je ta problematika še razmeroma neraziskana, vendarle vemo, da skoraj vsi temeljni in skupni slovanski glagoli do zadnjih možnosti tvorijo izpeljanke s preverbi in tako tudi ustrezno pomensko razčlenjujejo v osnovnem glagolu zajeto skupno in splošno glagolsko vsebino.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da samo med prefigiranimi dovršniki in sekundarnimi nedovršniki (o izjemah pozneje) naletimo na čiste aspektne korelacije (npr. *zapisati* : *zapisovati*). Sufiksacija je edini element za sekundarno imperfektivizacijo; čisto na kratko in shematično si oglejmo, kako slovenščina ustvarja to razmerje in kako razvršča te sekundarne nedovršnike.

Nedovršniški sufiksi so v slovenščini različni glede na glasovno podobo glagolske osnove, nastopajo pa kot *-a-*, *-va-*, *-ava-*, *-ova-*, *-eva-*, *-ja-*, pri čemer se večinoma še spremeni mesto akcenta in v osnovi alternira *o* z *a*. Formalno se sekundarni imperfektivi torej vključujejo v dve produktivni vrsti: glagoli s sufiksi *-a-*, *-va-*, *-ava-*, *-ja-*, (*-lja-*) so v prvi produktivni vrsti (npr. *polivati*, *polivam*), glagoli s sufiksom *-ova-* ali *-eva-* pa so v tretji produktivni vrsti (po Karčevskem), npr. *zapisovati*, *zapisujem*, medtem ko so v ruščini vsi sekundarni imperfektivi v prvem produktivnem razredu, npr. *otpravljat'*, *otpravljaju*; *zapisivat'*, *zapisyvaju*.

Nekaj primerov za razvrstitev omenjenih sufiksov po vrstah glagolov:

Glagoli prve vrste prehajajo v tip *-ova-* (npr. *pridelati* : *pridelovati*), in ta način širjenja glagolskih oblik postaja čedalje bolj privlačen tudi za že imperfektivizirane glagole s sufiksi *-a-*, *-va-* in *-ava-* (npr. *zmigavati* — *zmigovati*). Skupina na *-ova-* ima razmeroma malo možnosti za tvorbo perfektivov, ker je sufiks *-ova-* predvsem primeren za tvorbo denominativnih glagolov; če pa se vseeno tvorijo prefigirani dovršniki, morajo taki tudi ostati, npr. *zasnovati*, *popestovati*, *prikmetovati*, *pomodrovati*, *prepotovati*. V novejšem času se v pogovornem jeziku v tej vrsti oblikujejo glagoli tipa *predsednikovati*, *dekanovati*, *rektorovati*, katerim ustrezajo ruski glagoli tipa *predsedatel'stvovat'*, *rektorstvovat'* in podobni. V knjižnem jeziku pa sta se npr. popolnoma uveljavila glagola *pesnikovati* in *učiteljevati*.

Najmočneje so se v tem prehajanju oblik razmahnili *i*-jevski glagoli (*hvaliti*). Tu nastopajo znane konzonantske alternacije *p/plj*, *b/blj*, *m/mlj*, *v/vlj*, *t/č*, *d/j*, *s/š*, *z/ž*, *n/nj*, *l/lj*, *st/šč*, *sl/šlj*, npr. *nalepiti* : *nalepljati*, *izgubiti* : *izgubljati*, *prelomiti* : *prelamljati*, *uloviti* : *ulavljati*, *ukrotiti* : *ukročati*, *osvoboditi* : *osvobajati*, *zbuditi* : *zbujati*, *odkositi* : *odkašati*, *izvoziti* : *izvažati*, *ohraniti* : *ohranjati*, *ohranjevati*; *odpustiti* : *odpuščati*; *premisлити* : *premišljati*, *premišljevati*. Osnovni glagol *meniti* (fr. *changer*, nem. *wechseln*), ki je v naši književnosti 19. stoletja še v rabi, je neprefigiran dovršnik; v tej vlogi ga je spodrinil prvotni neprefigirani imperfektiv *menjati*, ki je postal dovršen, za nedovršnik pa sta se naredili še obliki *menjavati* in *mênjevati*. Tudi pri prefigiranem dovršniku danes namesto *zameniti* uporabljamo *zamenjati*, h kateremu se tvori še dubletni sekundarni nedovršnik *zamenjavati* in *zamenjevati*. Na vprašanje: *Si že menjal stanovanje?* bi lahko dobili odgovor: *Ne, ga še menjavam*.

Naj naštejemo še nekaj primerov sekundarne nedovršnosti iz neproduktivnih glagolskih skupin. Tu zasledimo več različnosti, vendar je skupno slovansko načelo ostalo zelo trdno, npr. *oblizati* : *oblizovati*, *predvideti* : *predvidevati*, *prebrati* : *prebirati*, *odreti* : *odirati*, *požreti* : *požirati*, *presejati* : *preséjati*, *zadržati* : *zadrževati*, *zgoreti* : *zgorevati*, *usahiti* : *usihati*, *zapreči* : *zapregati*, *pomesti* : *pometati*, *pripeči* : *pripekati*, *priznati* : *priznavati*, *vstati* : *vstajati*, *spodžeti* : *spodžinjati*, *umreti* : *umirati*, *zapreti* : *zapirati*, *razbiti* : *razbijati*, *politi* : *polivati*, *opiti* : *opijati* (toda: *popivati*), *premleti* : *premlevati*, *pokriti* : *pokrivati*, *umiti* : *umivati*, *preplesti* : *prepletati*, *prekleti* : *preklinjati*. Simpleksov danes nimajo več pari *objeti* : *objemati*, *napeti* : *napenjati*, *začeti* : *začenjati*, *ožeti* : *ožemati* in podobni.

Tudi slovenščina ima nekaj neprefigiranih aspektnih parov, npr. *pasti* : *padati*, *dati* : *dajati*, *deti* : *devati*, *rešiti* : *reševati*, *kupiti* : *kupovati*, *menjati* : *me-*

njavati, počiti : počivati, počiti : pokati, pičiti : pikati, skočiti : skakati. Glagolska para *plačati : plačevati* in *končati : končavati (končevati)* sta se pomaknila za en člen, ker slovenščina nima prvotnih dovršnikov **platiti* in **končiti*; enako nimamo oblike **vratiti*, dovršnega starega člena k *vračati*, ampak samo nadomestni glagol *vrniti*. Nekateri od navedenih glagolov spominjajo na determinirane in nedeterminirane glagole premikanja, le da sta pri onih oba člena nedovršna.

Ko smo iz čistih aspektnih parov izločili korelacijo simpleks in prefigurirani dovršnik, se nam tudi aspektni supletivizem pokaže v drugačni luči. Ne moremo reči, da obstaja pomenska identiteta med glagoli *govoriti : reči, povedati; delati : narediti, napraviti, storiti; iskati : najti; loviti : ujeti*.

Nobeden od teh osnovnih glagolov ni kakorkoli defekten, saj so vsi izoblikovali bogato prefiksacijo in zelo razvejali pomene in pomenske odtenke. Glagola *narediti* in *napraviti* imata celo še nedovršnika *narejati* in *napravljati* z nadaljnji izpeljankami, npr. *prenarediti, prenarejati*.

Posebno zanimiva je tekma glagolskih osnov *-lag-* in *-klad-* v prefiguriranih nedovršnikih k dovršnemu členu z osnovo *-lož-*. Videti je, da prevladuje osnova *-klad-* v osrednjih narečjih, medtem ko se je v štajerskih govorih uveljavila osnova *-lag-*, zaradi česar ta raba omahuje tudi v knjižnem jeziku. Z izjemo aspektnega para *predložiti : predlagati*, ki je izposojen, so pri vseh drugih možne nedovršniške dublete, ki pa nimajo iste pomenske vrednosti, npr. *razložiti : razlagati, razkladati*; vendar se čedalje bolj posplošuje osnova *-lag-*, tako da je osnova *-klad-* ostala v rabi le v bolj oprijemljivih primerih (*razlagati probleme : razkladati drva*). Šaljivo, ironično ali pejorativno bi zvenelo, če bi kdo rekel: *razkladal mi je svoje težave*. Narečno razlikovanje v tem primeru je prejkone staro, saj se ta glagol uporablja za važni kmečki opravili, *pokladati živini : polagati živini in obkladati žito : oblagati žito*. Tudi v ruščini tu ugotovimo dubletnost, vendar je tip *-kladjvat'* neprimerno pogostejši.

Čisto posebno skupino sestavljajo kakor v drugih slovanskih jezikih tudi v slovenščini nekateri glagoli premikanja, ki nastopajo v parih, kar zadeva determiniranost dejanja. Oba člena vsakega para sta simpleksa in oba sta nedovršna; razlika med njima ni v temeljnem pomenu, ampak v tem, da je pri determiniranih dejanje konkretno, usmerjeno k enemu cilju, nedeterminirani člen pa te lastnosti nima (*iti : hoditi*). Slovenski sestav teh glagolov se nekoliko razlikuje od ruskega, kar je razvidno iz primerov *iti : hoditi, peljati : voditi, peljati : voziti, nesti : nositi, leteti : letati, vleči : vlačiti, gnati : goniti, teči : tekati*. Slovenska *pluti* in *plavati*, kakor tudi *bežati* in *begati*, sta se pomensko ločila in enako se je razdrla parnost pri glagolih *jahati* in *jezditi*, ki se oba uporabljata v pomenu *ezditi' verhom*. Posebnost je novi glagol *peljati*, ki je nadomestil kar dva determinirana člena in v obeh aspektih izoblikoval cel pomenski spekter. Glagoli tipa *hodati, nosati, vozati*, ki jih pozna srbohrvaščina, se v slovenščini uporabljajo samo v otroškem jeziku. Od ruščine se močno razlikujejo tudi aspektni pari prefiguriranih glagolov premikanja, npr. sle. *priiti : prihajati, r. priiti : prihoditi'*; *odnesti : odnašati, r. otnesti : odnositi'*, itd.

Na koncu naj še omenim, da se slovenščina v prevzemanju tujih glagolov pridružuje drugim slovanskim jezikom, tako da imajo ti novi glagoli oba aspekta; vendar je ob njih ustvarila veliko manj prefiksacije kot npr. poljščina ali ruščina, zaradi česar od njih tudi ne tvori sekundarnih nedovršnikov (npr. sle. *organizirati : r. organizovat', sorganizovat', sorganizovyvat'*).